

Karády Katalin eltitkolt története - Olvassák el!

2020 október 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Kádárék még meghalni sem engedték haza az „ijeszt?en” népszer? csillagot - Elképeszt? történet!

Karády Katalin örökre a magyarság legendája marad...

Karády Katalint imádták és imádják a magyarok, olyan legenda volt, akit a kommunizmusban sem felejtettek el. Pedig filmjeit betiltották, ?t ellehetetlenítették, nem véletlenül ment el Amerikába. Semmit sem számított, hogy Karády a vészkorszak idején magyar zsidókat mentett, a Gestapo után az ÁVH is el?vette. Kádárék nemcsak rehabilitálni nem engedték, de még hazajönni sem jöhetett – meghalni. Ennek ellenére akkora csillag volt, hogy amikor 1979-ben a Hanglemezgyár kiadta a lemezét, 400 ezer fogyott bel?le. Ett?l persze még jobban megrettentek Kádárék. Tóth Eszter Zsófia történész írása.

Karády Katalin – a színészn?, akit tömegek szerettek, mégis a hallgatás övezte a kommunista diktatúra évtizedeiben. A szeretet mégsem múlt el, s?t. Amikor 1979-ben a Hungaroton kiadta nagylemezét, 400 ezer példány fogyott el bel?le. Többszöröse a korabeli könny?zenei nagylemezeknek. Összehasonlításképp: az ABBA nagylemeze ugyanekkor 130 ezer példányban fogyott el.

Amikor a Filmmúzeumban újra vetítették a Halálos tavaszt, gyorsan elkapkodták a jegyeket. A jegyüzérek is jól jártak, akik többszörös áron árusították a mozi el?tt a legrosszabb helyre szóló jegyeket is. A propagandisták persze kétségbeestek: ennyi ember sírja vissza a Horthy-rendszert? Ma már könnyen válaszolhatjuk, hogy igen.

Mindazt visszasírták, amit Karády Katalin jelentett: az eleganciát, a szép csipketerít?s teadélutánokat, a hamvadó cigarettavégeket, a gyönyör? angol kosztümöket, a bálokat, egy min?ségi életet. Ahol az álmok netovábbja nem a balatoni nyaralás vagy egy Trabant volt.

Karády rehabilitálását követelték

A N?k Lapja szerkeszt?sége rengeteg olvasói levelet és telefonhívást kapott, amelyben Karády rehabilitálását követelték. A színészn? az USA-ban, visszahúzódva élt. Emigrációs mindennapjairól keveset tudunk. Varga László ügyvéd, kereszténydemokrata politikus 1963. augusztus 8-i, New Yorkból a magyar barátainak küldött levelében így írt Karády Katalinról: *„Becsülöm egy másik ügyfelemet, Karády Katalint is, mert önmagát adja. Nem celofán mögül kukucskál ki és nem k? alól lesi a hatást.”* Azt, hogy ez a levél fennmaradt, a titkosszolgálatoknak köszönhetjük, akik Varga leveleit nemcsak felbontották, hanem le is fotózták, így az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában olvashatóak.

A rajongók gyakorlatilag az egész Kádár-korszakban a színészn? hazalátogatását várták, sajnos hiába. 1951-ben disszidált Amerikába, miután filmjeit betiltották, ?t pedig mell?zték. A diktatúra nem engedte visszatérését az USA-ból.

Miben állt Karády varázsa? Erotikus kisugárzásában is: *„Az id?sebbek, akik annak idején láthatták a Halálos tavasz f?szerepében, azt állítják, hogy sem azel?tt, sem azóta nem született hozzá hasonlítható magyar filmszínészn?, mert Karády nyakig begombolkozva is perzsel?en erotikus légkört árasztott, a férfiaknak kiszáradt a torkuk, ha csak megpillantották a filmvásznon”* – írta a Népszabadság 1979. december 16-án. Hozzátéve persze azt is, hogy a színészn? sikereit nem tudják elválasztani a második világháborútól: *„Amennyire vissza tudok emlékezni, akkoriban nemcsak a m?vészn? hangja búgott, hanem a légiriadót jelz? sziréna is, nemcsak a hamvadó cigarettavég égett végig, hanem egy csomó lakóház is, az ilyesmikre pedig az ember nehezen gondol meghatott nosztalgiával”* – írta gúnyosan Árkus József.

Árkus, az ismert humorista Karády lemezének 1979-es sikerét némi iróniával nyugtázta – ez sajnos nem meglep? a BM informátorától. *„Viszik, mint a cukrot, (…) még a legöregebb eladók sem emlékeznek hasonló csodára. (…) Ha Karády Katalin meggondolja magát, és egyszer majd tényleg hazalátogat, a repül?tért?l a szállodáig nagylemezeivel rakhatjuk ki az útját, csakhogy sár ne fröccsenjen a cip?jére.”*

A Karády-lemezt egész szocialista brigádok is megvásárolták, akár mind a 15 tag szeretett volna saját példányt – ahogy azt az Új Tükör is megírta 1980-ban. A lemez jogdíjára Karády Katalin nem tartott igényt, a Jászai Mari és Ódry Árpád Színészotthonok lakóinak ajánlotta fel – a Magyarország 1989. augusztus 25-i száma szerint.

Amikor a lemez megjelent, Jobba Gabi színészn? 1979-t?l Karády-dalokat énekelve önálló el?adói estet rendezett bel?le. (Ez volt egyik utolsó nagy sikere, mivel a színészn? – aki Erd?s Péter barátn?je is volt – 1983-ban öngyilkos lett.)

Karády Katalinnal 1980 karácsonyán karácsonyi beszélgetést közölt a Film Színház Muzsika. A nemzetközi távhívással lebonyolított beszélgetésben Karády Katalin hangsúlyozta, hogy nagyon örvend annak, hogy lemeze 300 ezer példányban elfogyott. Sikerének titkát abban látta, hogy az általa megszólaltatott értékek, érzelmek örökek:

Talán az, hogy a fiatalokban odahaza csakúgy, mint világszerte, föltámadt a vonzódás a szívünk mélyér?l fakadó, egyszer?, ?szinte érzelmek megszólaltatása iránt. Ez némi elégtétel is számomra, mert évekig azon

t?n?dtem, hogy mindaz, amit én szeretek, már divatjamúlt. A tavasz, a napsütés, az örök emberi megnyilvánulások…

Amerikai életér?l így nyilatkozott: *„délutánig dolgozom. Amikor Amerikába kerültem, eleinte itt-ott föl-fölléptem, és álszerénység volna, ha tagadnám, hogy nagy sikereket arattam. Mégis rádöbbentem arra, hogy színészi-énekesi pályám véget ért, idegen földön nem kezdhetem elölr?l a karrieremet. Így hát szakmát kerestem magamnak. Az egyik New York-i kalapüzlet társtulajdonosa lettem."*

Hiába készült, nem élte meg a hazatérést

Aztán még a rendszerváltás id?szakának híres hetilapjában, a Képes 7-ben is felröppent a hír 1989. november 4-én, hogy hamarosan a színészn? hazakészül. Napjai akkoriban magyar könyvek olvasásával teltek, néha elment a New York-i operába is. Nagy szeretettel gondolt hazájára, és bízott abban, hogy a politikai változással minden szép és jó lesz Magyarországon.

A színészn? 1990. február 8-án hunyt el New Yorkban. Hamvait a PanAm menetrendszer? járata szállította haza, bronzkoporsóban. 1990. február 19-én temették el Budapesten. Tisztel?i leróhatták kegyeletüket a Szent István-bazilikában aznap délel?tt, ahol Szabó Géza kanonok celebrálta gyászmiséjét. A végzet althangú aszzonyának nevezte a Népszabadság 1990. február 20-i számának els? oldala. *„Negyven éve hamvadt a cigarettavég, de parazsa még generációkat lobbant lángra"* – írta a tudósító.

És némi fanyarságot itt is megengedett magának, talán Árkus József hatására: a békebeli nosztalgia javíthatatlan híveinek nevezte a színészn?t?l búcsúzókat.

Karády Katalin síremléke a Farkasréti temet?ben van. A Karády-kultusz, amely túlélte a diktatúra évtizedeit, ma is virágzik.

TÓTH ESZTER ZSÓFIA

www.pestisracok.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló